СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 294. Джерзі Сіти, Н. Дж., субота, 20-го грудня 1941. No. 294. Jersey City, N. J., Saturday, December 20, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

Доносять Про Перемоги Аліянтів На Всіх Фронтах -- Сенат Заявляється за Військовий Побір від 19-го Року

АМЕРИКАНСЬКІ СУБМАРИНИ НИЩАТЬ ЯПОНСЬКІ КОРАБЛІ

ВАШИНГТОН. — Комунікат фльоти подає, що американські субмарини знищили на Пацифіку один японський перевозовий корабель та правдоподібно один нищівник. Комунікат не подає подробиць щодо місця, де затоплено ці кораблі, ані теж, як відбувся сам напад. Але є це перші американські перемоги, доконані підводними човнами від часу, як повстала війна з Японією. Не знати також, чи ці звідомлення відносяться до тих самих перемог, про які згадував перед двома днями адмірал Томас Гарт, командант Азійської фльоти. Мабуть це проти діяння тих американських субмарин японський уряд видав був пересторогу в Токійо, щоб японські кораблі малися на осторожності. Японці твердили, що понад 20 американських субмаринів окружило японські острови.

СЕНАТ ОБНИЖУЄ ПОБОРОВИЙ ВІК ДО 19 ЛІТ

ВАШИНГТОН. — Сенат по довшій дискусії ухвалив закон, на основі якого всі мужчини у віці між 19. і 44. роком життя включно мають відбувати військову службу. Законопроект відіслано до палати послів, яка перед двома днями ухвалила, щоб до військової служби брали щойно від 21. року життя. Президент Рузвелт та ґен. Маршал, шеф штабу армії, як рівнож й інші вищі достойники адміністрації, домагалися, щоб почати побір від 19. року життя. Рівночасно секретар війни Г. Стимсон заявив, що вкоротці буде замкнено лісту добровольців до армії, яка тепер буде доповнюватися на основі загального обовязку військової служби.

ПІДПИСАНО УМОВУ З ФРАНЦУЗЬКОЮ КОЛЬОНІЄЮ

ВАШИНГТОН. — Між урядом Злучених Держав Америки й французькою кольонією Мартинікою, що лежить при північних берегах Полудневої Америки, підписано умову, на основі якої кольонія задержить далі свою невтральність. Американський уряд обіцяв, що буде далі вдержувати торговельні звязки з кольонією та іншими французькими посілостями на західній півкулі, за те адміністрація тих кольоній, мусить зобовязатися, що вона не приступить до жадної военної коаліції, зверненої проти Америки.

АМЕРИКАНЦІ В ТОКІЮ БЕЗПЕЧНІ

ВАШИНГТОН. — Департамент стейту подає що американці, яких американсько-японська війна захопила в Японії, а головно цілий персонал амбасади в Токіо, живуть безпечно та мають поживи подостатком. Це звідомлення з Токіо переслано за посередництвом швайцарського уряду, який перебрав на себе заступництво американських інтересів у всіх тих державах, що знаходяться у війні з Америкою.

МЕКСИКО БЛИЗЬКО ВІЙНИ З ТОТАЛІТАРНИМИ ДЕРЖАВАМИ

НЮ ЙОРК.—Миґуель Алеман, міністер внутрішніх справ Мексика, заявив, що Мексико є у военному стані та може формально виповісти війну Німеччині, Італії й Японії, якщо конференція американських держав, що назначена на 15. січня 1942. р. в Ріо де Женейро, постановить повести таку політику. Сенатор Алеман твердив, що Мексико вже зірвало дипльоматичні зносини з тоталітарними державами, заморозило їх фонди, а всі горожани тих держав є під контролею.

ПРОПАВ ЛІТАК З ГЕНЕРАЛОМ ТА 7 СТАРШИНАМИ

ВАШИНГТОН. — Повідомляють, що від 6 днів ніхто не знає де подівся літак, в якому їхав ген. Герберт А. Дарґ, командант першого повітряного корпусу в Мітчел Філд, Л. Ай., та сімох інших старшин. Здогадуються, що він мав приказ летіти на Гавайські острови для скріплення тамошньої команди. Згадані військові вилетіли з Мітчел Філд на захід.

КАТОЛИЦЬКІ ДОСТОЙНИКИ КАЖУТЬ, ЩО АМЕРИКА ВОЮЄ ЗА ПРАВА ЛЮДИНИ

ШІКАҐО (Ілл.).—Високі американські католицькі достойники, призначені для студіювання военних цілей, заявили, що Америка бореться за мир, та що її перемога не буде триюмфом сили, а благословенням для цілого світа. В заяві кажеться далі, що „серед военних хмар ми мусимо відріжнити мир, який є нашим надхнінням та нашою силою". Сказано, ясно, кажуть достойники, що ми воюємо за права людини та безпеку нашої свободи.

АРЕШТОВАНО ВІДОМУ ЛЕТУНКУ ЛАВРУ ІНГАЛС

ВАШИНГТОН. — Агенти ФБІ арештували Лавру Інґалс, відому летунку, під замітом, що вона вела розвідку на користь Німеччини та за це побирала гроші від німецького уряду. Хоч вона признавалася, що вела таку розвідку, проте заперечила начеб то вона робила це з припорученя німецького уряду, а твердила, що це була „проти-шпіонажа". Тому, що вона не могла зложити $7,500 кавції, мусить оставати в тюрмі аж до переслухання, яке назначено на 26. грудня ц. р. Вона походить з німецького роду.

ЯПОНСЬКИЙ НАПАД НА ОСТРОВ ПАНАЙ І ІНШІ НА ФИЛИПИНАХ

МАНІЛЯ (Филипини). — Понад 30 японських літаків атакували пристань Іолоіло, що лежить на полудневій частині острова Панай. Комунікат подає, що рейд спричинив жертви серед цивільного населення та матеріяльні шкоди. Рівночасно японські літаки нищили околицю Манілі, бомбардуючи Нікольс Філд та Заблан Філд. Тут також не було більших жертв.

ФИЛИПИНСЬКА АРМІЯ ПІДПОРЯДКОВАНА АМЕРИКАНСЬКІЙ

МАНІЛЯ. — Цілу филипинську армію підпорядковано американській армії, яка стоїть під командою ген. Фогласа МекАртура. Рівночасно заряджено мобілізацію резерви, яка значно скріпить становище американських сил на островах. Президент Филипинів, Мануел Квезон, заявив в радіовій промові до народу, що японський наїздник здержаний на місці, та що спільними силами филипинці й американці проженуть японців з островів.

ГЕРОЙСЬКІ ПОДВИГИ АМЕРИКАНСЬКИХ ЛЕТУНІВ

МАНІЛЯ. — За кілька днів війни американське летунство вкрилося славою завдяки відвазі та очайдушности американських летунів. До перших героїв належить сотник Колин Келі, мол., який згинув, але передтим знищив японський панцирник „Гаруна". Поручник С. Г. Мерет та його товариші знищили підпалом два японські кораблі; поручник Джек Дейл знищив ворожі човна з військом на острові Лузон; пор. Дж. Г. Мур зістрілив кілька японських літаків; пор. Бойд Ваґнер зістрілив 5 літаків, а крім того знищив кілька на землі.

ВІДСТУП НІМЕЦЬКИХ ВІЙСЬК ЗПІД МОСКВИ

Американські журналісти удались на советсько-німецький фронт, звідки описують про відступ німецьких військ зпід Москви. Німецька армія ослаблена, в багатьох випадках цілком розбита, вимерзла і виголодніла. День і ніч вона відступає широкими і спаленими советськими територіями. Їй на пяти постійно наступає советська кавалерія. Раз-у-раз німці мусять з нею зводити боротьбу і від неї відбиватись. Німці відступають в напрямку Орла, Вязми і Ржева. Советський напір чимраз більше змагається.

РОЗГРОМ НІМЕЦЬКО-ІТАЛІЙСЬКИХ ВІЙСЬК У ЛІБІЇ

В Лібії німецько-італійські війська є в цілковитому відступі. За один день, не звертаючи уваги на холод і слоту, британські війська зробили 30 миль вперед. Битву біля Ель Ґазалі німці цілковито програли. Кілька разів німці ставили опір британцям, але кожний раз їх розбито. Тепер німці втікають в напрямку Дерни, а британці постійно за ними наступають. Одна британська частина розпочала широко закроєну акцію, щоб цілковито відтяти головні німецько-італійські сили в Лібії. Деякі британські мілітарні кола є такого переконання, що німці будуть всіма способами обороняти північної Африки і будуть далі посилати туди скріплення, не звертаючи уваги на втрати на морі. Після всякої правдоподібности німці тепер перенесуть частину своєї повітряної фльоти з советського фронту на лібійський.

ЛЕТУНСЬКИЙ НАЇЗД НА БРЕСТ

Британська повітряна сила знов наїхала на морську базу Брест і бомбардувала стоячі там два німецькі кораблі, Ґнайзенав і Шарнгорст. Ті кораблі стоять там вже від довшого часу. Вони вже попередньо зазнали тяжких бомбових ушкоджень. Британці припускали, що ті ушкодження німці вже майже направили, тому треба було щераз ті кораблі бомбардувати. При тім британці втратили пять бомбовиків.

ЯПОНЦІ ГОВОРЯТЬ, ЩО СТАНУЛИ НОГОЮ В ГОН КОНГ

Японські звідомлення говорять, що їхня армія висадила відділ свого війська на острові Гон Конг, де є головна британська морська база. Японські сили стараються вдержати цю позицію і висадити там більше війська.

ЛЕТНИЩЕ В ОГНІ.—На летничому майдані Гикема на Гаваї горять ґанґари і бомбовики, запалені японським нападом на Гаваї в неділю, 7. грудня. Світлину зніто попід крила американського військового літака, що вийшов з нападу неушкоджений. Японці втратили там 41 літаків.

ТВОРЕННЯ ОДНОГО АЛІЯНТСЬКОГО ВОЕННОГО ШТАБУ

ЛОНДОН. — Мілітарні і політичні експерти ріжних країв з аліянтського табору переговорюють тепер в Лондоні в цілі створення одного спільного военного штабу, який керував би цілою війною на всіх світових фронтах і координував їх до одної цілі — до перемоги над ворогом. Той штаб брав би під увагу не лише загальну военну стратегію, але також всі економічні ресурси, промислові можливости, комунікації, і т. п. Осідок того штабу, як подають добре поінформовані кола, був би у Вашингтоні. Там зїхалисяб всі мілітарні знавці Британії, Советів, Китаю, Америки та їхніх союзників і разом виробляли ті пляни. В тому дусі в анґлійськім парляменті зробив заяву міністер Атлі, який сказав, що саме тепер вироблюються пляни в цілі створення одної аліянтської команди.

МУСОЛІНІ НАКЛИКАЄ ІТАЛІЙСЬКИХ ЖІНОК ДО НЕНАВИСТИ.

БЕРН. — Італійський диктатор Беніто Мусоліні виголосив промову до італійських матерей, та говорив їм, щоб вони з цілої душі ненавиділи ворога. Підчас війни, говорив він, цілком інша мораль приходить у гру і та мораль велить ненавидіти ворога цілим серцем. Стара мораль в війні непотрібна, навіть дошкульна, тому треба її визбутись. Він далі говорив, що та війна буде дуже тяжка і довга. Бо від неї залежить дальша доля цілого світу. В тій війні, говорив Мусоліні, безпосередно чи посередно є заанґажовані два біліони людей.

ПОЛЯКИ БУДУТЬ ТВОРИТИ В АМЕРИЦІ ЛЄГІОН.

ЛОНДОН. — Польські урядові кола в Лондоні говорять, що між польським урядом і американським амбасадором в Лондоні ведуться переговори, щоб створити в Америці при американській армії польський леґіон. Той леґіон складавсяб з поляків, польських громадян. До нього не моглиб входити американські громадяни польського походження. Переговори, говорять польські кола, є успішні і той плян вже вкоротці буде виконаний.

СОВЕТИ ЗНОВ АРЕШТУВАЛИ ДВОХ ЖИДІВСЬКИХ ПРОВІДНИКІВ.

ЛОНДОН. — Польські урядові кола в Лондоні дістали з Куйбишева, Совети, вістку, що советські власти, які були на короткий час випустили з концентраційних таборів чільних провідників жидівсько-польської організації „Бунду", Г. Ерліха і В. Альтера, тепер їх знов арештували. Згадана організація, як і їх провідники, є соціялістичних переконань. Советські власти арештували їх були перший раз в 1939. р., як захопили західно-українські землі. Польський уряд робив старання, щоб їх випустити, але без успіху.

ПОЛЬСЬКА АРМІЯ В СОВЄТАХ.

ТЕГЕРАН. — Польський премієр Сікорскі, що саме повертає з Куйбишева, де бачився зо Сталіном, заявив, що в Советах випущено всіх польських полонених вояків і з них тепер повстала сильна польська армія. Вона матиме чимало дивізій. Та армія буде боротись на советськім фронті, але деякі її частини, головно летунські, будуть перенесені до Лондону, або до Лібії.

АЛІЯНТИ ОКУПУВАЛИ ПОРТУГАЛЬСЬКИЙ ОСТРОВ ТІМОР

ЛОНДОН. — Голяндські й австралійські війська окупували португальський остров Тімор, що положений на кілька сот миль на північ від Австралії. Португальський уряд запротестував проти того, але аліянти заявили, що конечно було окупувати цей остров, бо японці плянували його захопити і зробити на ньому субмаринові бази. Та окупація, заявили аліянти, лише хвилева і цивільна влада далі буде залишитись в португальських руках. В лондонських колах є такого переконання, що Португалія через те не піде до війни з аліянтами. Колиб знов Німеччина за те хотіла вдарити на Португалію, то тепер на французько-еспанській границі вона має лише дві дивізії війська. А це замало, щоб розбити наперед еспанські сили, а опісля вдарити на Португалію.

АВСТРАЛІЯ ЗАНЕПОКОЄНА МАЛЯЄЮ.

МЕЛБОРН (Австралія). — Австралійська публична опінія занепокоєна тим, що діється в Малаї. Поступ японської армії вказує, що британські сили не були такі, як це собі австралійці уявляли. Австралійці думали, що ті сили такі великі, що Маляї нічого не грозить.

Японці за десять днів посунулись в Маляї на сто миль наперед. Вони не звертають на свої великі жертви і з фанатизмом виконують прикази свого штабу. Хоч цей поступ значний, проте він вказує, що японці натрапляють з боку британців на великий опір. До Сингапуру ще поверх 300 миль і японцям ще прийдеться звести неодну велику битву, заки вони дістануться під саму браму Сингапуру.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить пислати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Незалежність Льокая

Італійська (очевидно державна) пресова служба сповіщає, що ще одна держава виповіла війну Злученим Державам: Альбанія. Виповідження війни такою країною, що має коло міліона душ населення, на низькому ступні культурного, промислового й мілітарного розвою, очевидно представляє для держави тої величини, що Злучені Держави, хіба стільки небезпеки, що вколення шпилькою для вояка. Все таки це виповідження є важним з інших зглядів, як незвичайно повчаюча ілюстрація фантастичних викривлень природних тенденцій европейських народів у теперішні часи.

Факт є фактом, що Альбанія й альбанці мають в Америці й американцях таких приятелів, яких рівних вони не мали. Помагали їм, або вдавали, що помагали ріжні держави: Австрія, Італія, Сербія, Болгарія, Росія й інші. То всі ці держави, що давали їм якунебудь поміч, давали їм її з себелюбних вирахунків. Одні хотіли мати там культурні впливи, інші торговельні, ще інші династичні. Кожний помішник там пік собі свою печеню. Одинока Америка давала свою поміч найбільше безінтересовно. Не мала в Альбанії династичних інтересів, бо вона не має династії. Не могла мати в Альбанії, бідній, нерозвиненій економічних інтересів велика, розвинена, багата Америка. Не вмішана в европейську політику, не мала навіть політичних інтересів.

А поміч давала велику. Удержувала школи. Підпомагала встановам для боротьби проти малярії. Вчила гірських хлопців ремесла, дівчат шпитального доглядання. За це все не жадала нічого. Не то процентів, але й звороту виложеного капіталу. Посередно це було поважною допомогою для вдержання політичної незалежности країни.

Край цій політичній незалежности Альбанії поклав італійський диктатор Мусоліні. Вся американська публична опінія тоді співчувала народові, що впав жертвою імперіялістичної жадоби цього першого европейського опришка. І ось тепер та Альбанія, що стільки завдячує Америці, підносить свій слабий голос конаючої незалежности, щоб, так сказатиб, дати копняк здихаючого ослюка свому найбільшому добродієві в світі.

Очевидно, Америка не дасться здурити цим „виповідженням". Америка знає, що не альбанці це говорять. Америка знає, що тут говорить нібито по альбанськи її „бос", її окупант, той самий, що знищив альбанську незалежність. На хвилю привертає ту незалежність, щоб завдати удар ножем у плечі свойому добродієві, старим звичаєм римського скритовбивника. Америка не дурить себе, що це говорить Альбанія: це говорять тільки ті льокайські люди, що за охлапи зо стола окупантів готові заявляти в імени альбанців усе те, що їм скажуть пани заявляти.

Для широкого світу в цьому виповідженні війни є велика лекція про те, як мітко треба відріжняти справжню державну незалежність від фіктивної незалежности, створеної сильнішими в інтересі сильніших.

І МИ МОЖЕМО ПОМОГТИ ВИГРАТИ ВІЙНУ

(З Канади для „Свободи")

Перший раз в історії доводося американцям воювати проти азійського народу — проти ніпонців. Та для українців воювати проти азійських народів та племен — то вже традиційна привичка. Цілими століттями українці воювали проти навали азійських орд з Середущої Азії. А проти ніпонців воювали вже раз, як вояки російської армії, в 1904 і 1905 роках. І навчилися вони, що у війні ніпонців не можна легковажити. З ними потрібно числитися як з фанатично-відважними вояками. **Тому, щоб силу Ніпону перемогти, потрібно й американцям, канадійцям, австралійцям, британцям та голяндцям теж битись із великою посвятою та захватом.**

Ніпон, хоч і відважний, та подібний до Ахіля. І він має свою „Ахілеву пяту". Дійсний Ніпон — це група островів, які можна окружити сильною фльотою й заблокадувати. А такої блькоади Ніпон не міг би видержати, бож хоч самий Ніпон і має стільки своєї власної території, як її мала Польща з 1939 року, то тільки щось трохи більше як четвертина його землі надається під рільничу управу. Решта — то гірські пустарі. І на такім маленьким просторі урожайної землі живе понад 72 міліони населення. Від бльокади прийшлоб там до голоду.

Ну, та чи потрібно Ніпон бльокадувати, тобто самі острови, що становлять Ніпон? Ще є лекший спосіб дібратися до „Ахілевої пяти" Ніпону. Ніпон не має своєї власної газоліни. А щоб дібратися до джерел газоліни, потрібно здобути від Голяндії острови Східної Індії, бо там є газоліна, гума, цина, та багато інших цінних мінералів. Та не тільки потрібно здобути Східню Індію. Ніпон мусів би й удержувати в безпеці свою довгу морську дорогу до джерел газоліни в Східних Індіях.

І власне брак газоліни й далека дорога морем до джерел газоліни на островах голяндських Східних Індій — є „Ахілевою пятою" Ніпону.

І колиб вдалося спільними силами Злучених Держав, Британії, Канади, Австралії та Голяндської Східної Індії успішно загородити фльотою й літаками дорогу з Ніпону до Східних Індій, то згодом майже ціла военна машина ніпонська мусілаб спинитися через „голод" на ґазоліну.

Має Ніпон і друге дуже болюче місце. А це Владивосток. Звідти тільки сім сот миль літаками до самої столиці Ніпону — до Токія. І колиб Совети мали велику летунську силу у Владивостоці, то моглиб завдати Ніпонови болючі удари. Та коли поглянемо на мапу Далекого Сходу, то Владивосток мав би дуже велике значіння як летунська база для летунських наїздів на Ніпон, колиб не було ніпонців у Манчуко. Тому і коли візьмемо під увагу близькість до Ніпону Владивостоку, то таки дійсною „Ахілевою пятою" Ніпону остається — газоліна. Ходить про те, щоб Ніпон вичерпався із тих засобів газоліни, що тепер має, і щоб не міг вже більше її дістати.

Як бачимо, то хоч Ніпон і має сильну военну машину, то має також і свої дуже слабі сторони. Значить: Ніпон не представляє ніякої непереможної сили. І так нам всім, канадійцям й американцям, потрібно глядіти на війну з Ніпоном. Мовляв, ми знаємо, що навіть і черепаха має свою тверду шкаралупу зверху, але й має такі місця зо споду, крізь які можна її легко вбити. Таке саме й з їжаком. Таке саме й з Ніпоном.

Та ми можемо помоти Америці перемогти Ніпон та його союзників найбільше тим, коли постараємося між американцями якнайскорше роздмухати до білого жару ентузіязм до війни, і то не дитячий ентузіязм, що соломяним вогнем може спалахнути й потахнути, але такий ентузіязм, що то повстає, коли війна йде про велику справу і з розумінням, що ворог не такий, щоб його можна легковажити. На захват военний ворога потрібно нам, канадійцям й американцям, відповісти ще палкішим захватом.

О. Івах, Виннипеґ.

Ще До Справи Українського Прапора Та Українського Гербу

Після появи моєї статті у „Свободі" на тему українського прапора та українського гербу дістав я кілька листів від американсько - українських громадян з ріжними запитами на ту тему. І це спонукує мене ще докинути пару слів до тої справи. Роблю це з тим більшою приємністю, що запити тримані в культурнім тоні та походять від американців української крови та роджених вже на тій землі, отже від молоді.

Щодо прапора та гербу запитувачі бажалиб знати значіння жовтої та синьої краски, та значіння тризуба. Такий запит з боку молоді, вихованої в Америці, зовсім зрозумілий. В американських школах учать дуже докладно, яке значіння має кожна краска, поля, зірки на американському пропорові. Тому, очевидно, молодь бажалаб мати таке саме вияснення красок і уклад українського прапора.

На вступі заявлю, що не можна дати такого докладного вияснення про прапори европейських держав як про американський прапор. Чому? Тому, що американський прапор повстав в часі американської революції з кінця 18-го століття. Знаємо його авторку. Знаємо, як він доповнявся на протягу 19-го століття.

Інакше з прапорами та національними знаменами старих, европейських націй. Тільки про деякі можна щось певного сказати; прапори і герби більшости европейських народів розвивалися здавнього середновіччя. В часі бездержавного життя вигляд прапора був неусталений, аж при повстанню народу до державного життя усталювано прапор, що мав стару традицію в народі.

Таке саме є з українським прапором і гербом. Всякі пояснення, то тільки припущення, здогади, а остаточну усталену форму український прапор та державне знамя дістали аж в часі відродженої української держави, в р. 1917—1920. Річ природна, що постанови української влади є міродайні в тій справі.

Популярно вияснюють у нас, що жовта краска означає пшеничні поля, а синя небо. Та це обяснення є дуже зматеріялізоване. У всіх прапорах світа краски мають значіння символічне, перенесне на означення якоїсь душевної прикмети. На всіх прапорах світа найчастіше повторюються в ріжних укладах краски біла, червона, синя; жовта рідше. Три перші краски, знані вже серед середньовічного лицарства, означали три прикмети душі: біла — чистоту серця, червона — хоробрість аж до жертви крови за ідею, синя — постійність та характерність. Жовта, як зближена до золотої, означає стремління до свободи, волі.

Тим способом жовта-синя краска означала би провідну черту характеру українського народу — постійне стремління до золотої волі. Скажу, що чужинець з 18-го століття, знаний французький писатель Вольтер, схарактеризував Україну так: **Україна все прямувала до свободи.** Таке пояснення булоб більше духове від першого, бо воно характеризувалоб не землю, але душу українського народу. Таке пояснення є в дусі пояснювання значіння пропорових красок інших західньо-европейських народів, хоч воно є тільки здогадом і нішо більше.

Краски, звязані вже з льокальним гербом Галичини (лев, що спинається на скалу), нагадують доволі далеку давнину.

Річ природна, що коли не було української держави, себто, коли не було влади, що сказалаб остаточне слово про порядок красок, одні ставили жовту перед синьою, другі синю перед жовтою. Звідси походить і баламутство серед американських українців. Нині та справа вже вирішена: український прапор є жовто-синій.

Українське державне знамя-герб „тризуб" має форму усталену, бо таку, як на монетах св. Володимира та Ярослава Мудрого. На тему, що він означає, є багато ріжних поглядів вчених українських істориків, але до певного остаточного погляду вони не дійшли. Найбільше склонюється до такого пояснення, що тризуб означає українську потугу на морю, бо тризуб був символом морським, отже знаменем фльоти вже від старих грецьких часів. Тим способом прийшов би він до нас з Греції.

Були такі, що вияснили значіння тризуба в дусі стисло християнським. — Три рамена в одним означалиб — три Божі Особи в Пресвятій Тройці, але Одно Божество. Дехто хотів шукати в тризубі знаку прастарого, примітивного письма, аналогічного до старогерманського рунічного письма — так званих рун. Ті очевидно ріжно той знак відчитували.

Та це все теж тільки здогади. Одно певне, що український тризуб це знак могучої української київської держави зперед тисячі літ. Це одно з найстарших державних знамен в Европі.

Проф. М. Чубатий.

Від Одної Війни до Другої

(З Історії Американсько-Німецьких Відносин).

Історія американсько - німецьких відносин від останньої світової війни до вибуху теперішнього конфлікту ділиться на два засадничі періоди: від Версаю (1919) до приходу Гітлера до влади (1933), та від тої дати аж до 11. грудня 1941 р., коли то Німеччина виповіла війну Америці.

Понад десять літ по першій війні, Америка жила в надзвичайно приязних відносинах з Німеччиною. Вона помагала їй грішми, старанючись привернути німецький нарід до економічної рівноваги. Доперва політика та методи Гітлера були такі противні концепціям американського демократичного думання та вимогам демократичного правління, що, відносини ці почали раптом погіршуватись до цеї міри, що вкінці привели до цілковитого розриву поміж тими двома державами.

Треба признати, що по закінченні першої світової війни Америка скоро забула за своїх давніших ворогів та почала трактувати їх нарівні зо своїми б. союзниками. Америка була кермована взнеслим та гуманітарним мотивом — допомогти Европі перенести наслідки війни та привернути їй назад давніший добробут і економічну силу. Чи це була давніша союзниця Америки, Бельгія, чи її недавний ворог, Німеччина, чи вкінці незнана ще досі нова загадочна сила, Совєтська Росія, — всі ці держави користали з великодушности американського народу та його жертвенної руки. Відома допомогова акція Герберта Гувера причинилася в значній мірі до того, що повоєнна Европа зуміла пережити бодай сяк-так перші роки по закінченню війни без великих втрат, які евентуально моглиб були принести голод та пошесті. Це в першу чергу зрозуміли самі німці, а ці, що мали нагоду побувати в Німеччині знають, що німці ніколи не говорили про американців як б. ворогів. Навіть з приходом Гітлера до влади німці залюбки пригадували американську поміч та сподівалися, що ця війна не викличе поновного зірвання добрих відносин між Америкою й Німеччиною.

Та гітлерівська машина зуміла дуже скоро знівечити оті відносини. Гітлерівська пропаганда зручно й по майстерськи почала вбивати в голови німецького народу, що Німеччина булаб не піддалася в 1918 р., колиб не відомі 14. точок президента Вудрова Вилсона. Що більше, ці точки, казали ці пропагандисти, ніколи не були примінені до европейських народів, а служили вони як засіб обдурення німців та тих, що були з ними в першій світовій війні. Щобільше, вони доказували, що сам американський Конгрес ніколи не годився з політикою Вилсона, тому то й не ратифікував Версайського Договору. Технічно Америка й Німеччина були у війні аж до 2. липня 1921 р., коли того Конґрес та президент Гардінґ ухвалили т. зв. Мирову Резолюцію, яка закінчила війну з Німеччиною. В поверзайській добі американці сипали гроші на Німеччину, купували державні то приватні бонди (акції). Коли французькі війська окупували Надренщину, тодішний англійський премієр Болдвин заапелював до уряду Злучених Держав Америки, щоб американці провірили, чи Німеччина є економічно всилі платити свої репарації та кошта удержання окупаційної армії. Зорганізовано спеціяльний комітет на чолі з Чарлзом Г. Довсом, який представив звіт званий „Пляном Доса" в справі німецьких відшкодовань. Цей плян був заступлений в 1930 р. „Пляном Йонга" аж до того часу, коли Німеччина перестала платити всі свої воєнні відшкодування.

Тисячі й десятки тисяч американців почали щорічно відвідувати Німеччину так, що Німеччина почала робити великі інтереси на американських туристах. Багато з них їздило до Европи на німецьких кораблях, чим причинювалося до розбудови німецької торговельної маринарки. Американці щиро співчували німецькому народови, вірючи, що це кайзер змусив був німців до першої світової війни.

На горизонті зявився Гітлер зо своєю націонал-соціял-

(Докінчення на стороні 3-тій)

НА СЕЛІ

Повість

(18) М. ШКОЛИЧЕНКА

Мисак провів її аж до воріт, а потім повернувся в сад і знову принявся до своєї роботиє він розсаджував на грядках квітки та деяку садову рослину, що мала згодом пересажуватись на квітники. У другому кінці саду порався дід Омелько. Він бачив, що до Мисака приходила Уляна Іванівна, що говорила щось і пішла. Дід догадувався, що панночка позичала гроші і на душі його було щось приємне. Йому і жаль було Уляни Іванівни і досадно, що довелося їй, незнайомій з паном, приходити з позикою. Він знав, що панночка ніколи не позичала у людей грошей, а тут на тобі. Дід аж роздратувався, так важко було йому думати про цей випадок. Старому здавалося, що пан його ось-ось гукне на його і почне розпитувати про Уляну Іванівну, про її достатки та недостатки. Алеж Мисак не гукав на його, а також і згодом нічого не казав і ні про що не розпитував. Минуло днів пять, а Мисак усе ще нічого не згадував. Завважив тілько Омелько, що наш пан його став мовчазніший і ніби суворий трохи або занадто задуманий, бо говорив останні дні дуже мало, а коли й говорив що, так тілько те, що конче треба було сказати, тай то коротко, немов би нехотя або зневолено.

— Чи вжеж пан сердиться, що панночка позичила у його скількість там грошей? — закрадалися у дідову голову думки і йомо робилось сумно, невесело.

Як раз через тиждень навідалась Уляна Іванівна знову, на дідових очах вернула панови гроші, подякувала йому і, не загаявши ні на хвилину, пішла з двору. Старому здавалося, що тепер уже все піде по старому, алеж дід помилився. Пан його зоставився таким самим неговірким, яким зробився того дня, коли позичав панночці гроші. Декілька базів наважувався дід заговорити з паном, та з того нічого не вийшло, — пан сухо та коротко відповідав і дід мусів замовкнути.

Мисак був мовчазний, то правда, та тільки не позичка засмутила його, а факт позички навів його на сумні думки. З того часу, як оселився він у Затишку, ніщо особливе не приходило йому на думку. Він собі пив, їв, ходив по хатах, по двору, по саду, рано лягав, пізно вставав і почував себе на тому самому спокою, якого прагнув і який здобув. Алеж позичивши панночці гроші, у його ні з цього ні з того виникло раптом таке питання: на що, для кого і для чого він живе? Кому корисний він оселившись в отсьому Затишку? Тай взагалі чи корисний він кому небудь, окрім себе? Подумавши деякий час Мисак дійшов до відповіди, що корисний він тільки для себе та для трьох наймитів своїх. Алеж і тут було питання, чи корисний же він дійсно хоч наймитам? Виходило, що й наймитам своїм не дуже то він корисний. Яка вигода їм? Та хіба, що платить їм заслужені гроші? Алеж це мусить робити кожний, хто користується з чужої праці. Це зовсім не користь наймитам, і тут виповняє він ні більш, ні менш, як звичайний обовязок, такий самий обовязок, який виконувала перед ним і казна, коли він служив. Та ще навіть казна значніші обовязки взяла на себе: вона платила йому не тільки тоді, коли він служив, а й тепер виплачує йому по 23 карб. на місяць, — виходить, що вона значно корисніша для нього, ніж він сам для своїх наймитів. — Ні, так не можна жити! — міркував собі Мисак; — це еґоїзм, чистої води еґоїзм!... Маруся Степова, названа його мати покійна, жила не так; учитель, що колись учив його, зновуж таки не так жив, як він тепер живе... Мисакови ставало соромно. Він ясно бачив, що прожив до цього часу тільки собі на користь, для себе тільки й дбав, про себе тільки й думав.

— Так не можна, так не можна! — раз-по-раз повторяв Мисак і йому ставало нудно, досадно, соромно, бо не знав, що робити, аби зробитись корисним хоч на останку свого віку.

І хтож винен, що так, а не інакше пішло його життя? Які завдання слід би було йому мати на оці, щоб почувати себе людиною корисною не тільки самому собі, а й іншим? Через що так рано втиснулася в його голову одна тільки думка — страх за кінець свого життя? Невже все отсе виробила в ньому матеріяльна нужда та почування самотности?

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

УСПІХИ УКРАЇНСЬКОЇ ФАРМЕРСЬКОЇ РОДИНИ

Це природне, що американські українці жадібно шукають в своїй і чужій пресі за відомостями з українських земель, які знову стали тереном крівавих змагань. На жаль, ці відомости надто скупі, щоб з них можна виробити собі точний образ життя нашого народу на його корінних землях. Знаємо лише, що до сучасного положення на українських землях можна напевно примінити слова премієра Чорчіля про „кров, сльози й піт", додаючи до них „голод, терор, пошести, заслання, спустошення..."

Може в погоні за найдрібнішими звідомленнями з України ми, американські українці, звертаємо замало уваги на те, що діється в нашому середовищі на американській землі. А в цьому житті буває богато явищ, що ними можемо радіти й гордитись.

Відоме є, що українські іміґранти й їх діти знайшли в Америці своє місце, пристосувались до обставин і вимог тутешнього життя й можуть похвалитись чималими досягненнями. На кожній ділянці можна знайти в Америці успіхи українців-іміґрантів і американців з українського роду. У школах наші діти є добрими учнями, а тільки шкода, що, покищо, замало їх продовжують науку в високих школах. В ріжних урядових і приватних установах наші люди займають відповідальні становища й уважаються працьовитими, пильними, здібними, сумлінними й гідними довіря. В ріжних бизнесових підприємствах, хоч тут наша репрезентація не дуже численна, наші бизнесмени здобули повний респект. В фабриках український робітник вважається добрим і чесним робітником. В робітничих юніях наш робітник є солідний і солідарний. Зате, на щастя, в рекордах поліційних урядів і кримінальних заведень відсоток українських імен є дуже мізерний.

Варто звернути увагу й на те, що в американській армії, маринарці, авіяційній службі і т. п., американські українці теж добувають похвальний рекорд. Маємо офіцерів українського походження; наші хлопці справні, карні й спосібні; споміж них чимало вибиваються. В ріжних місцевостях наше жіноцтво бере чинну участь у праці Американського Червоного Хреста й тут теж одиниці займають відповідальні позиції. Все це показує, що ми, діти й нащадки українського народу, міцно вросли в середовище американської демократії, зжились, споріднились з ним і вкладаємо свою добру частку в життя нашої нової й рідної Батьківщини.

Є ще одна ділянка, на яку в нас, особливо в Злучених Державах, ми самі звертаємо замало уваги. Це є фармерство. Інакше в Канаді, де наші фармери живуть компактно. В Стейтах наші фармери розгублені, розпорошені, живуть у меншій чи більшій віддалі від наших громад і організацій. Є лише дві-три громади, що складаються з наших фармерів і заховали український характер, але це на Заході. Про фармерів у східних стейтах чуємо мало. Та між ними є люди, що живо інтересуються нашою справою й належать до наших організацій.

Одна така фармерська родина, це родина члена У. Н. Союзу, Петра Венґрина. Він фармерує в Ню Сентер, коли Сомервил, Н. Дж. Про родину громадян Венґринів недавно розписалась американська преса, як „Ню Бронзвик Сондей Таймс", „Плейнфілд Корієр-Нювз", комунікати департаменту хліборобства при Ратґерс Юніверситі, видання „4-Н Клоб" („Фовр Гейч Клоб") і т. п. При кінці вересня пані Венґрин разом з трьома дітьми Іваном, Мироном і Ліліяною брала участь в радіо-програмі на стації WJZ;— ця програма була зааранжована департаментом хліборобства при Ратґерс Юніверситі. Як усі інші учасники цеї програми пані Венґрин і її діти оповідали про своє життя й працю, особливо про успіхи добуті завдяки практичному пристосованню метод модерного фармерства подаваних університетом і „4-Н" клюбом. М. і пані Венґрин оповідала доброю анґлійщиною про це, як вона і її муж виеміґрували до Америки з української землі і тут знайшли „обіцяний край". Мило було чути, як сміливо, без труду, розносились слова нашої українсько-американської жінки по хвилях етеру. І мило було чути, як її діти оповідали про свої досягнення на фармі. Вони також згадали про це, що їх брат, Микола Венґрин, який донедавна помагав родичам у праці, тепер служить в американській армії. Батько не міг брати участи в радіо-програмі, бо мусів залишитись доглядати господарство.

Між іншим ми довідались з радіо-програми, як і з повище згаданих часописів, що 16-літній Іван Венґрин і його 18-літній брат Мирон отримали найвищі відзначення за плекання коров, — перший 628 і пів пойнтів, другий 626 пойнтів, споміж 12 найвищих учасників контесту. Іван Венґрин є також репортером американського часопису. Мирон є членом „4-Н" клюбу шість років, один рік був секретарем. У жовтні обидва брати брали участь у національній виставі молочарства в Гарисбурґ, Па., а недавно в Трентон, Н. Дж., на яку зібрались були найвище відзначені фармери з усіх стейтів.

Осяги наших родимців свідчать про здібність і працьовитість українського народу взагалі. Нема сумніву, що всюди, де живуть і працюють наші люди, вони вибиваються на перше місце. Вартоб про це почути та такими явищами розігнати мряковиння сірої буденщини й тої видимої інерції й безнадійности, що в сучасний мент оповиває наше життя. Якось мимоволі пригадується оповідання про українця з Бразилії, який вперто настоював: „Україна жиє, бо я жию".

М. Ганьошин,
Пасейк, Н. Дж.

СЕБЕГУБНИЙ ПІДВОДНИЙ ЧОВЕН.—Американський департамент фльоти дозволив оголосити цю світлину японського „себегубного" підводного човна, що його викинула морська вода на беріг острова Оагу після цього, як його поцілила куля з американського воєнного корабля. Цей човен правдоподібно спущено на воду з воєнного корабля яких сто миль на морю, щоб він узяв участь у скритім нападі на Гаваї дня 7. грудня.

Від Одної Війни...

(Докінчення зі сторони 2-гої)

стичною партією. Відтоді відносини між Америкою й Німеччиною почали котитися по похилій площині вділ. Демократичний американський нарід не міг легко стравити диктаторські порядки, переслідування церкви, проти-жидівські погроми, ограничення особистих свобід і ін. Запровадивши в себе т. зв. автаркію, цебто економічний націоналізм, німецький уряд почав демпінґувати своїми дешевшими товарами полуднево-американські держави та тим робом робити велику конкуренцію американським інтересам. Крім того, гітлерівська пропаґанда від останніх кількох років безнастанно обвинувачувала Америку, начебто Америка була в „руках жидів, плютократів, які хочуть знищити Німеччину". Розуміється, що це зачало викликувати гостру реакцію, спершу з боку поодиноких американських громадян і організацій, а відтак і самого уряду.

Нехтування писаних договорів Гітлером та його урядом рівнож спричинилося до того, що відносини між Америкою й Німеччиною почали нагло псуватися. Німеччина підписала відомий пакт Келоґа-Бріяна, а пізніше його знехтувала. Два рази президент Рузвелт особисто апелював до Гітлера й Мусолінія, щоб наклонити їх до респектування писаних договорів. Це особливо ходило про малі держави, як Чехословаччина, супроти яких Німеччина вела дипльоматичні переговори під натиском своєї мілітарної потуги.

З вибухом війни в 1939 р. Америка станула явно по стороні ворогів Німеччини. Гітлер запевняв, що ні він, ні німецький нарід, не хочуть війни з Америкою та її народом, та повторяли в унісон, що це президент Рузвелт хоче конечно воювати з Німеччиною. Коли Німеччина напала на С. С. С. Р., Америка приобіцяла нападеній поміч та разом з Анґлією постановила піддержати другий фронт на сході.

Прийшла вкінці американсько - японська кріза, в якій, цілком певно, Німеччина відіграла велику ролю. В неділю 7. грудня 1941 р. Японія, напавши передом на американські посілости на Далекому Сході, виповіла війну Америці. Було ясно, що Німеччина піде її слідом. Це сталося 11. грудня 1941 р., коли Німеччина й Італія та їх сателіти станули по стороні Японії та виповіли Злученим Державам війну. Америка цей визов приняла з рішучою постановою закінчити цю війну з успішним для неї кінцем.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

І. Б., Бофало, Н. Й. — Через наближаючеся Різдво спізнюються посилки з книжками. Ми висилаємо зараз, але почта тепер завалена різдвяними посилками. Вже були випадки, що в одній і тій самій місцевости одні дістали вислані нами книжки скорше, а другі кілька днів пізніше, хоч обидві посилки вийшли від нас того самого дня.

О. Ш., Філядельфія, Па. — Ваш допис щойно прийшов і не може бути ніяк поміщений цього тижня, бо наступне число виходить з понеділковою датою.

С. К., Шікаґо, Ілл. — Те, що бажаєте Україні, є добре й гарне. Але краще зробити якесь добре діло ніж мучитись писати вірші, що не до складу. А що редактори теж не вміють віршів складати, то й годі їм їх виправляти.

Леви живуть головно на піскових рівнинах і гористих місцевостях. Вони є цілковито мешканцями нетрів.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Вшануймо мистецьку працю проф. Василя Ємця

„Живий — живе гадає", каже наша пословиця. Не зважаючи на тяжкі та нераз повні небезпек хвилини, людина таки вірить в краще завтра і хоче радіти тими всіми благодатями, які дає життя. Тому навіть в найчорніших моментах, в неї жевріють проблески надії на світлішу будуччину.

Що такий дух бадьорости та готовости користати з життєвих благ може вийти даній ґрупі чи народови на користь, може вказати нам героїчна постава англійського народу в теперішній війні. Жадний інший нарід, здається, не переносить з такою відвагою та погордою до воєнних небезпек, всі наслідки війни, що англійський. Бо цей нарід загартований, випробований ріжними небезпеками, не подається тимчасовими ударами хвилі. Одним словом живе після цьої рецепти, що лиш сильні й здорові духом народи зможуть пережити всяке лихоліття.

Оці засади анґлійців повинні й ми собі добре затямити та не піддатися зневірі чи апатії. В теперішні часи війни, коли кожна одиниця мусить причинитися до перемоги Америки над ворогами, ми зуміємо далеко краще виконувати свої завдання, коли будемо здорові духом, незломні психольоґічно. А до того мусимо мати культурні розради та відпруження, щоб тримати наше духово-моральне життя у відповідній рівновазі.

Такою нагодою для нюйорчан буде ювилейний концерт проф. Василя Ємця, відомого українського бандуриста, що відбудеться в неділю, 21. грудня 1941. р. в Бетовен Гол, 5. вулиця в Ню Йорку. Цей рік закінчує 30-літню музичну та концертову діяльність проф. Ємця, тому то його концерти є ювилейними концертами.

Нема, здається, ніодного нашого чоловіка, щоб не знав, хто є проф. В. Ємець та чим він заслужився до поширення українського музичного знання й культури по цілому світі. Зїздив він цілу Україну вздовж і ширш, завітав у її найдальші й найтемніші закутини, щоб занести звук української бандури в народні маси. Та не тільки зміряв він цілу широку Україну; знає його ціла культурна Европа, пізнали його також краї північно-американського континенту, Злучені Держави та Канада. По тих краях він гідно репрезентував своїми виступами цю галузь української музичної культури, якою є грання на бандурі, й яка є питоменно-українським музичним багатством.

У нормальних часах проф. Ємець напевно справляв би свій 30-літній ювилей десь в котромусь з великих міст України, — Києві, Львові, Харкові, Полтаві чи Одесі, та злободенна судьба вигнала його, як много інших, з рідної землі. Але тим самим і важнішим являється його ювилей серед американців чи канадійців українського роду. Бо вшановуючи його за невтомну, довголітню працю на полі українського мистецтва, ми причиняємося також до переховання та розцвіту того мистецтва в Америці. Бо хто знає, що буде на Україні після цьої страшної війни? Чи остане там хто, щоб вести таку мистецьку та музичну роботу, яку виконує тепер проф. Ємець. Чи дозволить на це теперішній окупант українських земель, або цей, що по нім може евентуально прийти?

Проф. Ємець як і прочі представники ріжнородного українського мистецтва, це ці рідкі піоніри, які мають в своїх здібностях неоцінені скарби. Тому їх треба заховати, а тих корифеїв, що несуть це мистецтво в широкі маси, всебічно піддержати.

Про бандуриста Ємця вже писалося багато в нашій американсько-українській пресі. Тому то й не будемо вичислювати всіх його мистецьких осягів, як теж подавати ці голоси, що про нього писали фахово-мистецькі критики в українській, американській, канадійській та европейській пресі. Але на одну річ варто звернути увагу. У всіх своїх виступах проф. В. Ємець лишився українським артистом, не зважаючи навіть на це, що матеріяльні обставини могли штовхнути його до тих, які були ласі вхопити його та використати його мистецькі здібности для себе.

Наша суспільність вміє цінити своїх мистців та нераз своєю масовою участю в їх концертах доказувала це зрозуміння та пошану для українського мистецтва. Тепер має нагоду вшанувати одинокого українського кобзаря-бандуриста Ємця своєю численною участю на його ювилейному концерті, що відбудеться в надходячу неділю, 21. грудня 1941. р. в Бетовен Гол в Ню Йорку.

І це буде щирою вдякою громадянства за довголітню музично-культурну працю, яку виконує наш бандурист-кобзар Ємець по ріжних краях Европи й Америки.

вд.

РОЗСЛІД НАД ПОВЕДІНКОЮ ФЛЬОТИ.—Президент Рузвелт іменував суддю Овена Робертса з найвищого суду Злучених Держав головою слідчого суду, щоб розслідити, чи справді американська фльота на Тихому океані поводилася невважно в неділю, 7. грудня, день нападу японців на американські острови.

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

МекКіспорт, Па. — Американсько - Український Горожанський Клюб закупив три примірники „Історії України" М. Грушевського для поширення знання про Україну між американською молоддю і призначив один примірник для місцевої бібліотеки, другий для бібліотеки місцевої Гай Скул, а третий для вжитку молоді в Клюбі.

Геркімер, Н. Й. — За гроші, зібрані на Листопадовім Святі, закуплено два примірники „Історії України" англійською мовою і призначено їх для вищих шкіл в Литл Фолс і Геркімер.

Найяґара Фолс, Н. Й. — Відділ 351 У. Н. Союзу замовив два примірники „Історії України" М. Грушевського і книжку Ю. Вернадського „Богдан-гетьман України", призначуючи один примірник історії для публичної містової бібліотеки, а решту задержує для вжитку своєї молоді в Клюбі.

НЕЗГОДА СЕРЕД ВІЙСЬК ДЕРЖАВ ОСІ

КАЇРО. — В лібійській кампанії трапився такий випадок, який вказує на велику ворожнечу між італійськими і німецькими вояками. Британці взяли в полон кільканацять італійців і в тім одного німця. В хвилині, як вже всі піддались, один з італійців добув револьвер і вистрілом положив німця трупом.

Подібне через радіо подали совєтські кола: біля Ростова совєтська кавалерія застукала німців, італійців і румунів, які ті між собою бились і стрілялись. Німці хотіли викинути з поїзду італійців, а ті не давались. До них прилучились румуни і разом відстрілювались від німців. Їх всіх взято в полон.

ЩО РОБИТИ НА ВИПАДОК ПОВІТРЯНОГО РЕЙДУ

4. Кладіться На Долівку

Як бомби почнуть падати недалеко від вас, кладіться на долівку. Тоді ви будете відчувати вибух бомби найменше, уникнете відломків і скалок бомб.

Найбезпечніше місце — під добрим сильним столом, — чим сильніші ноги, тим ліпше.

Матерас під столом додає до безпеченства вигоду.

Ворог може вжити або бомб запальних або вибухових, або й одних і других. Як він уживає запальних бомб, важніше занятися ними, ніж звертати увагу на безпеченство від вибуху. Отже беріться за гашення такої бомби сприскуванням її водою (ніколи струєю води або обливанням її з ведра), а потім вертайтеся до безпеченства під столом у схороній кімнаті.

Більшість рейдів промине в вашій безпосередній околиці за короткий час. Одначе ви оставайте під накриттям, поки не почуєте сиґналу „ол клір".

Запізнайтеся з рейдовими алярмами. Запізнатеся зо сиґналом „ол клір". Урядову вістку про це подасть вам ваш „ер рейд ворден". Не вірте чуткам. Слідіть у цій ґазеті за описом алярмів у повітряних рейдах.

Якби бомба впала на ваш дім, заховуйтеся спокійно. Якби вас привалило, відповідайте на ковтання рятункових відділів. (Правдоподібно вас бомба не поцілить, ні ви не будете привалені, але якби вам таке трапилося, будьте певні, що рятункові відділи будуть вас ратувати.) І ще раз — поводіться спокійно, і ждіть. Не кричіть, як чуєте, що вони вже до вас ідуть, хіба що вони скажуть вам кричати. Будьте спокійні.

Ваш спокій робить ворогові більше клопоту, ніж щонебудь інше ви не робилиби. Будьте спокійні. Лишайтеся дома. Гасіть світла. Кладіться на долівку.

U. S. OFFICE OF CIVILIAN DEFENSE, Fiorello H. LaGuardia, Director. Washington, D. C.

ПРИГАДКА

Всім, що подають у теперішній час до часопису оголошення, особисті чи товариські, пригадується, що через навал посилок на почті їх листи можуть легко спізнитися.

ТОМУ ПРОСИТЬСЯ ВСІХ ПОДАВАТИ ОГОЛОШЕННЯ ЗАВЧАСУ!

Адміністрація „Свободи".

ЯК БУЙНА УЯВА ШКОДИТЬ ВАЛІЙЦЯМ

Валійці, чи то велші, дуже собі поетичний народ. Вони мають глибоке почуття до краси й буйну уяву. Коли розказують щось, то дуже образково та мальовничо. Що не можуть словом ясно висказати, те доказують рухами тіла. Оці всі прикмети дуже замітні, наприклад, в Лойда Джорджа, що є типічним представником валійців.

Та хто має буйну уяву, той може зацікавити людей як гарний оповідач, промовець. З такою уявою люди мають силу творити гарні образи словами. Та коли говорить до людини, що має дуже мало уяви, що дуже практино глядить на світ, то в такій людині не знайде охочого слухача. Такий слухач тільки покиває головою та скаже: „Ет, все те байки пусті..."

От, наприклад, навіть і самі англійці є більше практичні, як поетичної вдачі валійці. Їх більше цікавлять в морі рибки, як на небі зірки. Більше в них охоти до діла, як замилування до краси. Оце й головна причина, чому загально англійці завжди мали й ще мають укриту, або часом і явну погорду до валійців. Їм виглядає, що коли валієць щось розказує, то завжди пересадно, не придержується точно фактів. Те саме англійці відчувають, коли француз говорить. Та французи самостійний та шанований в світі народ. Тож англійці вибачають їм багато дечого такого, чого не хочуть вибачити валійцям.

Давніше мали англійці велике упередження й до скотляндців та ірляндців. Та тепер вже ставляться зовсім поблажливо до одних і других, тільки ще й досі не перемогли свого упередження проти валійців. Та в дійсности то самі скотляндці та валійці перемогли англійське упередження. Скотляндці й ірляндці дуже завзяті та влізливі. Як скотляндець, наприклад, в якійсь установі не знайде собі входу одними дверима, то він впхається другими, або й десятими. Часто ображений ірляндець сховає свою рану за гучний жарт, за сміх. А коли образите валійця, то він замкнеться сам в собі. Значить, що валійці дуже чутливі та вразливі. Страшенно гостинні вони та доброзичливі. Та всяка образа їх замикає. Та цим собі й самі шкодять. Як би вони й самі з себе, „по скотляндськи, жартували, то й світ став би по їх боці. — (О. Івах в „Ук. Голосі").

Які городини подавати до мяса?

До волової печені можна подавати всілякого роду городини, передовсім картоплі, а крім них стручкову хвасолю, зелений горошок, помідори, бурячки, морхву, а головно молоду, пастернак і каляфіори. До біфштика: присмажену картоплю та печену картоплю, а також шпінак, кукурудзу, смажену цибулю, шпараго, брукселльку. До т. зв. „корнд біф" подається варену картоплю, капусту, бурячки, брукву і морхву.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БИЗНЕСМЕНІВ

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

DERRY, PA. — Notice is hereby given to all members of St. Johns Society, Branch 113, Derry, Pa., that all members are to attend our **yearly meeting** to be held on Sunday, Dec. 21, 1941, at 2 o'clock and pay up their dues and assesments for year 1941 in full. Also election of officers for year 1942, and other important business to be transacted. — John Kozemczak, Pres.; Andy Kozemchak, Treas.; Stephen Peltz, Secy.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Річні збори 14. відділу відбудуться в наступний понеділок, 22. грудня, в 8. годині ввечір в домі 3. Сотні Організації Чорноморської Січи, 506-508 — 18. Еве. Усі урядники й члени мають явитись, бо буде вибір уряду на 192. рік4. Також проситься поможности принести вкладки й платничі книжечки. — За уряд: Максим Петрашик, голова; Михайло Отрок, фін. секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Річний мітінг Бр. св. Володимира, від. 162., відбудеться 25. грудня в 3. годині пополудні в гали Укр. Клюбу, 554 Emmett St. Буде справоздання урядників і вибір уряду на рік 1942. Проситься всіх членів, щоби прийшли на цей мітінг, бо є важні справи до полагодження. — М. Гнатів, секр.

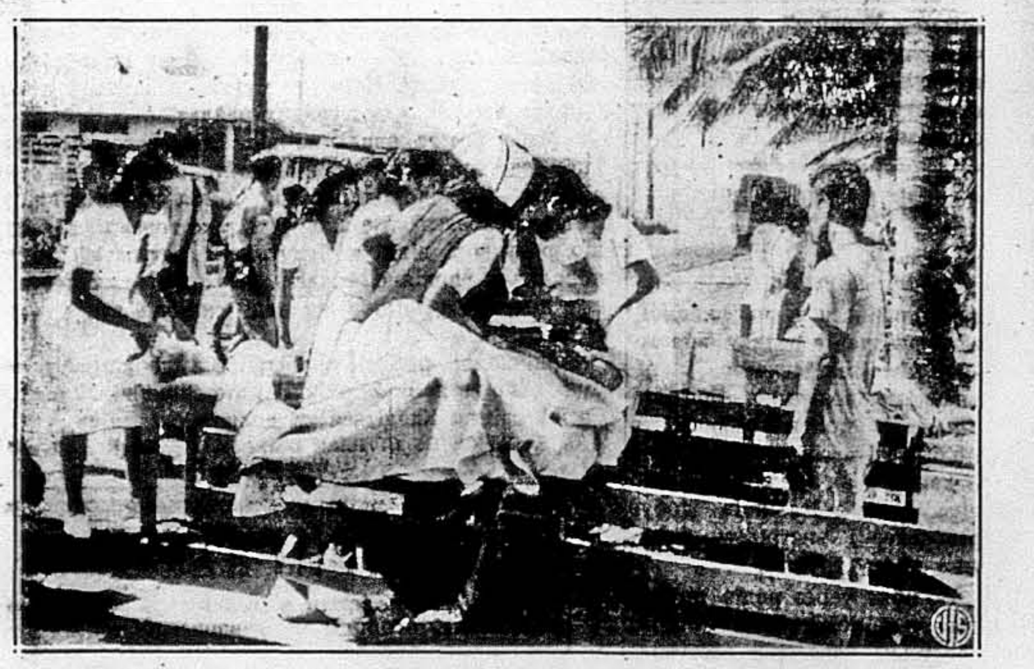
ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

✝

DERRY, PA.

JOHN PITULA,

a member of St. Johns Society, Branch 113 of U. N. A. at Derry, Pa., died at his home in Lock Port Sta., Pa., on Nov. 29, 1941. Age at death 65 years old.

ШПИТАЛЬ НА БОРЗІ. — Зараз як японці напали на Гаваї, американські лічничі рятункові відділи взялися до праці, щоб дати лікарську допомогу раненим. Обчисляють, що від нападу згинуло 3,000 осіб.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ТАРЗАН, ч. 469. Гнів Аль-Тарика.

Відмова Тарзана приректи Аль-Тарикови послух і відданість викликали в останнього страшну лють.

Він не привик, щоб хтонебудь йому в той спосіб опирався. Тому тепер він закликав до моряків: „В море з ним!"

Але з уст моряків роздалось незадоволенне бурчання. Бо підчас боротьби вони набрали великої пошани до Тарзана за його відвагу.

Але на бурчанні закінчилось. Ніхто з моряків не мав відваги противитись капітанови. Моряки почали виконувати його приказ.